

For all the above reasons this recourse succeeds and the sub judice decision is annulled.

Respondents to pay to applicants £150.- against their costs.

Sub judice decision annulled. 5
Respondents to pay £150.-
against costs.

18 Απριλίου, 1985, 10, 29 Ιουνίου, 1985

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 140
 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΕΝΟΠΙΟΝ: ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ Πρ. Α. ΛΟΪΖΟΥ,
 ΜΑΛΑΧΤΟΥ, ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ, ΣΑΒΒΙΔΗ, ΛΩΡΗ,
 ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗ, ΠΙΚΗ, ΚΟΥΡΡΗ, Δ/στών.

Μετάξυ:

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Αιτητή,

και

ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ,

Καθ' ών η Αίτηση,

(Αναφορά αρ. 1/85)

5 Κυπριακό Πρόβλημα — Αναφορά Προέδρου της Δημοκρατίας δυνάμει του άρθρου 140 του Συντάγματος — Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων καθούσα τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας όπως προχωρήσει στην άμεση προκήρυξη εκλογών — Η οποία ελήφθη λόγω διαφωνίας, εν σχέσει με τον χειρισμό του Κυπριακού προβλήματος, μεταξύ του Προέδρου της Δημοκρατίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων — Δεν υπάρχει διάταξη αναφορικά με τον χειρισμό του Κυπριακού προβλήματος εις το Σύνταγμα — Άνκαι η ειδική απόφαση είναι έκφραση πολιτικής, θεώλησης επειδή το Κυπριακό πρόβλημα θραιοκεται έξω από τα πλαίσια του Συντάγματος, η απόφαση αυτή δεν είναι δυνατό να εκδοθεί από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με δημοσίευση στην Εφημερίδα της Δημοκρατίας δυνάμει του άρθρου 52 του Συντάγματος — Και επειδή το Δικαστήριο τούτο δύναται να ασκεί την δικαιοδοσία του δυνάμει του Άρθρου 140 του Συντάγματος μόνο εν σχέσει με νόμους ή αποφάσεις της Βουλής των Αντιπροσώπων οι οποίες είναι δυνατόν να εκδοθούν ως ανωτέρω, μόνο νόμος ή απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων η οποία είναι δυνατόν να εκδοθεί δύναται να αναφερθεί από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στο Δικαστήριο δυνάμει του Άρθρου 140 — Και εφ' όσον

20

15

10

5

η ειδική απόφαση δεν είναι δυνατό να εκδοθεί δεν
εγείρεται θέμα έρευνας και γνωμάτευσης του Δικαστη-
ρίου σχετικά με την άποψη του Πρόεδρου της Δημο-
κρατίας ότι η Απόφαση αυτή ευρίσκεται σε αντίθεση ή
είναι ασύμφωνη με τα άρθρα 43.1, 44.1, 46, 61, 82 και
179 του Συντάγματος. 5

Σύνθεση του Δικαστηρίου — Έξαρση από.

Στις 9 Απριλίου 1985 ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κατα-
χώρησε, δυνάμει του Άρθρου 140 του Συντάγματος, την
παρούσα Αναφορά στο Ανώτατο Δικαστήριο για 10

«Γνωμάτευση κατά πόσον η Απόφαση της Βουλής
των Αντιπροσώπων πουλήθηκε στις 29 Μαρτίου 1985
και στάληκε στις 2 Απριλίου 1985 προς έκδοση από τον
Πρόεδρο της Δημοκρατίας δυνάμει του Άρθρου 52
του Συντάγματος, με την οποία: 15

η Βουλή αποφασίζει και καλεί τον Πρόεδρο της Δημο-
κρατίας, όπως προχωρήσει στην άμεση προκήρυξη
προεδρικών εκλογών... οι οποίες να διεξαχθούν εντός
45 ημερών, σε περίπτωση μη συμμορφώσεως του προς
το ψήφισμα της Βουλής ημερομηνίας 22 Φεβρουαρίου
1985 βρίσκεται σε αντίθεση ή είναι ασύμφωνη προς τις
διατάξεις των Άρθρων 43.1, 44.1, 46, 52, 61, 82 και
179 του Συντάγματος».

(Α) ΟΙ ΔΙΚΑΣΤΕΣ (Τριανταφυλλίδης Πρ., Α. Λοϊζου,
Μαλαχρός, Δημητριάδης, Σαββίδης, Λώρης και Στυλιανίδης
Δικαστές) διαφωνούντων των Πικρή και Κούρη Δικαστών
γνωμάτευσαν ότι: 25

(1) Η ειδική Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώ-
πων, με ημερομηνία 29 Μαρτίου 1985, στην οποία γίνεται
αναφορά και στο ψήφισμα της Βουλής των Αντιπροσώπων,
με ημερομηνία 22 Φεβρουαρίου, 1985, ελήφθη λόγω διαφω-
νίας, εν σχέσει με τον χειρισμό του Κυριακού Προβλήμα-
τος, μεταξύ του Προέδρου της Δημοκρατίας και της Βου-
λής των Αντιπροσώπων, αμφοτέρων φορέων βουλήσεως
του Λαού από τον οποίον εκλέγονται. 35

(2) Το Κυριακό Πρόβλημα, όπως υφίσταται σήμερα
δεν επροβλέπεται και δεν ήταν δυνατό να είχε προβλεφθεί,
κατά την έναρξη της ισχύος του Συντάγματος της Κυρι-
ακής Δημοκρατίας την 16ην Αυγούστου 1960, και, ως εκ

τούτου, στο Σύστημα δεν υπάρχει, ούτε και ήταν δυνατό
να υπάρξει, διάταξη αναφορικά με τον χειρισμό του Κυ-
ριακού Προβλήματος, επειδή το Πρόβλημα τούτο, λόγω
της φύσεως του, ευρίσκεται έξω από τα πλαίσια του Συν-
τάγματος. 5

(3) Η ειδική Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων,
ημερομηνίας 29 Μαρτίου 1985, είναι έκφραση πολιτικής
βουλήσεως σχετικά με τον χειρισμό του Κυριακού Προ-
βλήματος, επειδή όπως το Κυριακό Πρόβλημα, λόγω της
φύσεως του, ευρίσκεται έξω από τα πλαίσια του Συντά-
γματος, η Απόφαση δεν είναι δυνατό να εκδοθεί από τον
Πρόεδρο της Δημοκρατίας με δημοσίευση στην Επίσημη
Εφημερίδα της Δημοκρατίας δυνάμει του Άρθρου 52 του
Συντάγματος.

(4) Το Δικαστήριο δύναται να σκεπτεθεί τη δικαιοδοσία του
δυνάμει του άρθρου 140 του Συντάγματος μόνο εν σχέσει
με νόμους ή αποφάσεις της Βουλής των Αντιπροσώπων οι
οποίες είναι δυνατόν να εκδοθούν με δημοσίευση στην Επί-
σημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας δυνάμει του Άρθρου 52
του Συντάγματος, και αυτό συνάγεται σαφώς από τις πρό-
νοιες της παραγράφου 1 του Άρθρου 140, οι οποίες πρέ-
πει να ερμηνευθούν μαζί με το Άρθρο 52, όπως επίσης
και από τις πρόνοιες της παραγράφου 3 του Άρθρου 140.

(5) Συνεπώς μόνο νόμος ή απόφαση της Βουλής των
Αντιπροσώπων η οποία είναι δυνατό να εκδοθεί δυνάμει
του ανωτέρω Άρθρου 52 δύναται να αναφερθεί από τον
Πρόεδρο της Δημοκρατίας στο Δικαστήριο δυνάμει του
Άρθρου 140, και εάν το Δικαστήριο αποφανθεί ότι οιοσδή-
ποτε νόμος ή απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων δεν
είναι δυνατό να εκδοθεί από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας
δυνάμει του εν λόγω Άρθρου 52 τότε το Δικαστήριο δεν
γνωματεύει κατά πόσο ο νόμος ή η απόφαση ευρίσκεται σε
αντίθεση ή είναι ασύμφωνη με οποιαδήποτε άλλη διάταξη
του Συντάγματος. Ως εκ τούτου επειδή έχει αποφανθεί ότι
η ειδική Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων δεν
είναι δυνατό να εκδοθεί από τον Πρόεδρο της Δημοκρατί-
ας δυνάμει του Άρθρου 52, δεν εγείρεται θέμα έρευνας
και γνωμάτευσης του Δικαστηρίου σχετικά με την άποψη
του Προέδρου της Δημοκρατίας ότι η Απόφαση αυτή ευρί-

οκείται σε αντίθεση ή είναι ασύμφωνη με τα Άρθρα 43.1, 44.1, 46, 61, 82 και 179 του Συντάγματος.

(B) Ο ΔΙΚΑΣΤΗΣ Πικής συμφωνούντος και του Δικαστή Κούρη, γνωμάτευσε ότι:

(1) Το επίδικο μέρος της αποφάσεως της Βουλής των Αντιπροσώπων της 29.3.1985, δηλαδή η παράγραφος 3, είναι αντισυνταγματική, ασύμφωνη και αντίθεση προς-

(α) Το άρθρο 43.1 του Συντάγματος που προνοεί ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κατέχει το αξίωμα του για πενταετή περίοδο, 10

(β) το άρθρο 44.1 του Συντάγματος το οποίο ορίζει εξαντλητικά τις συνθήκες υπό τις οποίες η θέση του Προέδρου της Δημοκρατίας κενούται, και

(γ) το άρθρο 179.1.2. που απαγορεύει τη θέσπιση από τη Βουλή νόμου ή απόφασης, η οποία ευρίσκεται σε αντίθεση ή είναι ασύμφωνη προς οποιοδήποτε πρόνοιες του Συντάγματος, τον υπέρτοτο νόμο της Δημοκρατίας. 15

(2) Η απόφαση συγκροτείται και, κατ' επέκταση, είναι ασύμφωνη και αντίθετη με την αρχήν του διαχωρισμού των πολιτειακών εξουσιών, βάσει της οποίας οι εξουσίες κατανέμονται στη Νομοθετική, την Εκτελεστική και την Δικαστική Εξουσία της Πολιτείας και κατ' ακολουθία η υπό συζήτηση απόφαση δεν μπορούσε να εκδοθή. 20

Σύμφωνα με τον Δικαστή Πική, συμφωνούντος και του Δικαστή Κούρη: 25

(1) Η έκδοση αποτελεί προμήθεση για την εφαρμογή οποιουδήποτε νόμου ή απόφασης της Βουλής των Αντιπροσώπων. Χωρίς έκδοση κανένας νόμος ή απόφαση δεν αποκτά νομική ισχύ. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν είναι ο κριτής της συνταγματικότητας των νόμων ή των αποφάσεων που υποβάλλονται για έκδοση. Σύμφωνα με την αρχή του διαχωρισμού των εξουσιών που διέπει κάθε μέλος του Συντάγματος, η δικαιοδοσία για κρίση της συνταγματικότητας νόμου και αποφάσεως ανήκει στις δικαστικές αρχές, συγκεκριμένα στην ανώτατη δικαστική αρχή, το Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου. 30 35

(2) Η φύση και οι όροι ασκήσεως της δικαιοδοσίας του Ανώτατου Δικαστηρίου καθορίζονται επακριβώς στο άρθρο 140. Το Ανώτατο Δικαστήριο υποχρεούται να εκφράσει τη γνώμη του "... κατά πόσον ο νόμος ή απόφαση ή οποιονδήποτε συγκεκριμένο μέρος τους ευρίσκεται εις αντίθεση ή είναι ασύμφωνη με οποιονδήποτε πρόνοιαν του Συντάγματος...". Η δικαιοδοσία του Ανώτατου Δικαστηρίου να αποφαιίνεται επί συνταγματικών θεμάτων πηγάζει από το Σύνταγμα και η άσκηση της διέπεται από τους όρους και περιορισμούς που προνοούνται στο Σύνταγμα. 5 10

(3) Η εισήγηση ότι η απόφαση είναι εξωσυνταγματική συγκροτείται με τη δεδηλωμένη θέση της Βουλής των Αντιπροσώπων, όπως αναφέρεται στο προοίμιο της αποφάσεως της 29.3.85, ότι αντλεί αρμοδιότητα για τη λήψη της αποφάσεως από τις εξουσίες που της παρέχει το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων επεδίωκε να ενεργήσει μέσα στα πλαίσια των εξουσιών που της παρέχει το Σύνταγμα, καταμνηστεύεται και από την ίδια την επίδικη απόφαση με την οποία ζητείται η διενέργεια εκλογών μέσα στα χρονικά πλαίσια και σύμφωνα με το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας. 15 20

(4) Κανένας νόμος ή απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που θρίσκεται σε αντίθεση ή είναι ασύμφωνη με πρόνοιες του Συντάγματος δε μπορεί να αποκτήσει την ισχύ νόμου, όπως κατηγορηματικά προβλέπει το άρθρο 179.2. 25

(5) Η Δικαστική Εξουσία δεν είναι ο επιτηρητής των πράξεων των άλλων δύο Εξουσιών της Κρατικής Εξουσίας αλλά ο θεματοφύλακας του Συντάγματος και του κράτους δικαίου. 30

(6) Τα Δικαστήρια δεν έχουν δικαίωμα να αποποιηθούν δικαιοδοσία η οποία τους παρέχεται από το Σύνταγμα ή από οποιονδήποτε νόμο της Πολιτείας που συνάδει με το Σύνταγμα. Οριστικά, η άσκηση της δικαιοδοσίας του Ανώτατου Δικαστηρίου δεν εξαρτάται από το υπόθετο του νόμου ή της αποφάσεως της οποίας ζητείται η έκδοση, ή την πολιτική αντιδικία η οποία την περιβάλλει. Το Ανώτατο Δικαστήριο έχει συνταγματικό καθήκον, όπως ορίζει το άρθρο 140, να εξετάζει τις νομικές επιπτώσεις του νόμου ή αποφάσεως της οποίας ζητείται η έκδοση για να αποφασιστεί 35 40